

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

jihomoravský kraj

LEGISLATIVA

Kontinuita činností – praktická aplikace (přivalový déšť)

Metodický list

Autor: Ing. Jiří Sedláček, Metodik: Mgr. Hana Hrádková

Recenzent: Ing. Lukáš Příbyl

Rok vydání: 2023

Kontinuita činností – praktická aplikace (přivalový déšť) podléhá licenci CC BY-SA 4.0 International License (Offline use: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

Obsah

1	Cíle	3
2	Dovednosti	3
3	Pracovní prostředí	4
4	Použitý model.....	4
5	Charakteristika cvičení	4
5.1	Hlavní zásady.....	4
5.2	Výhody.....	5
5.3	Nevýhody	5
6	Klíčové charakteristiky	5
7	Zainteresované strany.....	6
7.1	Soutěžící týmy	6
7.1.1	Očekávání od členů týmů.....	6
7.2	Moderátor, hodnotitel, pozorovatel.....	6
7.2.1	Moderátor.....	6
7.2.2	Hodnotitel.....	6
7.2.3	Pozorovatel.....	6
8	Průběh cvičení	7
8.1	Události.....	7
8.2	Odpovědi.....	7
8.3	Diskuze	7
8.4	Závěrečný debrief a vyhodnocení	7
9	Osnova výuky.....	8
A	- Teoretická část	8
A-1	Kontinuita činností organizace – opakování	10
B	- Praktická část	15
10	INPUT 1 BCMS - opakování.....	17
10.1	Pojmy z oblasti BCMS.....	17

10.1.1	Popište níže uvedené zkratky – anglický název a český ekvivalent.....	17
10.1.2	Popište význam BIA	18
10.1.3	Na níže uvedené ose doplňte příslušné parametry	18
10.1.4	Uveďte a zdůvodněte vztah parametrů RPO – MTDL, RTO – MTD.....	18
10.1.5	Graficky vyjádřete vztah RPO a nákladů na dostupnost dat, s uvedením rizika ztráty dat a RTO a nákladů na dostupnost systému s uvedením rizik výpadku systému	19
11	INPUT 2 Reakce na navozenou situaci.....	20
11.1	Sestavte časový průběh událostí dle Přílohy č. 1 pro případ, že je krizový plán spuštěn ve 22:00h	20
11.2	Podle předchozí BCP tabulky popište časovou osu níže	21
12	INPUT 3 – DRP plány	22
12.1	V rámci diskuze zkuste v hrubých rysech rozpracovat jednotlivé DRP, které mají být součástí diskutovaného BCP. 22	
	Shrnutí a závěr	23
	Příloha č. 1 Plán kontinuity činností (BCP).....	24
	Seznam použitých zdrojů.....	25
	Důvěrnost informací v souladu s TLP 2.0	27

1 Cíle

Uvedení všech cílů, kterých bude v rámci této úlohy dosaženo, dle Bloomovy taxonomie výukových cílů (viz. Příloha 1)

- Tréning praktické aplikace kontinuity činností v organizaci.
- Prohloubit znalosti účastníků cvičení v oblasti kybernetické bezpečnosti a kontinuity činností.
- Umožnit účastníkům cvičení sdílení zkušeností a názorů, včetně tréninku týmové práce a spolupráce.
- Rozvoj analytického myšlení. Uvažování v souvislostech.

2 Dovednosti

- Pracovat se zákonnými předpisy relevantními k cvičenému tématu.
- Aplikovat legislativu ČR dle hierarchie právních hodnot podle právní síly do předpisové základny organizace.
- Identifikovat v legislativě ČR opatření vztažená ke kontinuitě činností a jejich aplikace do hypotetické organizace.
- Porozumět kontinuitě činností, analýze dopadů, posouzení rizik, zotavení z havárie, včetně významu, terminologie a vzájemných vztahů.
- Vyjednávat v týmu o řešeních stanovené problematiky.
- Sdílet v týmech názory, znalosti a stanoviska.

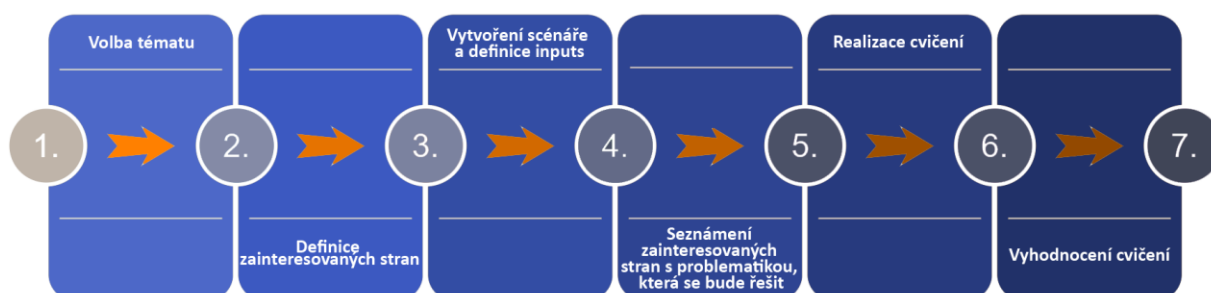
3 Pracovní prostředí

- Úlohu lze realizovat v učebně vybavené výpočetní technikou, tabulí s popisovači, projektorem a místem pro jednotlivé týmy.

Pro práci jsou vhodné následující pomůcky:

- Psací potřeby.
- Poznámkové bloky.
- Dle potřeb popisovací lepíky.
- Projektor s promítacím prostorem (plátno/stěna).
- Počítač s rozhraním pro připojení projektoru.

4 Použitý model

5 Charakteristika cvičení

Tabletop cvičení je druh tréninku, při němž je možné celkem nenákladnou formou procvičit navozená témata, včetně organizačních a technických opatření a znalostí k tomu potřebných. Cvičení je realizováno účastí jednotlivých týmů tzv. „u stolu“.

5.1 Hlavní zásady

- Týmový duch.
- Soutěživost.
- Spolupráce.
- Sdílení znalostí.
- Brainstorming.

- Rovnost názorů.

5.2 Výhody

- Nízko stresové prostředí.
- Nízké náklady.
- Průběžné hodnocení.
- Moderovaná skupinová diskuse o problémových oblastech.

5.3 Nevýhody

- Chybí reálný prožitek.
- Nejedná se o skutečný test provozní schopnosti.
- V rámci simulace je poskytnut pouze povrchní pohled na danou organizaci.

6 Klíčové charakteristiky

- Tento typ cvičení slouží k seznámení zúčastněných osob se související tematikou a k řešení navozené situace či témat. Cílem není hodnotit správnost odpovědí.
- V rámci týmu jsou určeny role a to tak, aby bylo cvičení co nejpřínosnější.
- Navozená situace či řešená témata vyžadují efektivní týmové rozhodování, a to navzdory nedostatku informací a časovému tlaku.
- Přínosnou a žádanou je diskuze, a to jak v týmech, tak i mezi týmy. Vede nejen k učinění relevantního rozhodnutí, ale je i přínosem cvičení.
- Každému rozhodnutí je vhodné předřadit relevantní faktory/roviny (bezpečnostní, věcné, právní, politické, ekonomické, mediální...).
- Navozená situace nemusí být vždy smyšlená. Může být inspirována skutečnou událostí.
- Scénář může popisovat děj podobný ději v reálném světě, v ČR, ve smyšlené organizaci.
- Je žádoucí řešit vždy pouze navozenou situaci či témata.

7 Zainterесované strany

7.1 Soutěžící týmy

- Cvičení se zúčastní 4 týmy po 5 členech.
- V tomto konkrétním cvičení se nerozlišují role jednotlivých aktérů s výjimkou určení zástupce za každý tým pro komunikaci jménem týmu.
- Týmy mají k dispozici tento manuál a další materiály potřebné k účasti na cvičení – viz níže.

7.1.1 Očekávání od členů týmů

Nezdráhejte se zapojit do konverzace. Buďte aktivní, vyzývejte i ostatní členy týmu k zapojení do diskuze. Je v pořádku nemít odpověď. Přijměte představený scénář a pracujte v rámci uvedených parametrů.

7.2 Moderátor, hodnotitel, pozorovatel

7.2.1 Moderátor

- Zástupce školy, případně externí spolupracovník.
- Moderátor má k dispozici tento manuál a materiály s klíčem k řešení událostí a inputs.

7.2.1.1 Činnosti moderátora

- Seznámí týmy se scénářem/tématy.
- Řídí čas.
- Operativně reaguje v rámci nastalé situace atd.
- Kontrolujte tempo a průběh cvičení.
- Stimulujte a řídí diskusi.
- V případě potřeby dodává vodítka.
- Získává odpovědi a řešení od týmů.

7.2.2 Hodnotitel

- Zástupce školy, případně externí spolupracovník.
- Hodnotitel je seznámen s navozeným tématem či situací v rámci daného cvičení.

7.2.2.1 Činnosti hodnotitele

- U Týmů identifikujte silné stránky a oblasti zlepšení.
- Pomáhá vypracovat zprávu po cvičení.

7.2.3 Pozorovatel

- Zástupce školy, případně externí spolupracovník.
- Pozorovatel je seznámen s navozeným tématem či situací v rámci daného cvičení.

7.2.3.1 Činnosti pozorovatele

- Účastní se diskuze, pokud je požádán.

Pozn.: Pro potřeby cvičení, v prostředí organizace typu střední škola, je možné, s cílem snížení nároků na personální zdroje, role moderátora, hodnotitele a pozorovatele sloučit do jedné role.

8 Průběh cvičení

8.1 Události

- Scénář cvičení je koncipován tak, že dané téma je řešeno v několika oddělených vstupech (inputs – viz materiál pro týmy). Ta budou vždy moderátorem představena ať už ústně či za pomoci prezentace.
- V rámci každého inputu obdrží každý tým otázky, případně formulář pro zaznamenání odpovědí. Otázky mohou být doplněny i grafickými informacemi. Vše je nutné pečlivě přečíst a zanalyzovat.
- Na analýzu každé navozené situace v rámci inputu je určen časový limit, který moderátor hlídá.
- V některých případech, kdy k tomu dá moderátor svolení, bude možné použít internetu jako zdroje informací.

8.2 Odpovědi

- Na každou položenou otázku odpovězte ve stanoveném čase.
- Protože se jedná o týmovou práci, otázky v týmu diskutujte a odpovědi formulujte jako tým společně.
- V případě, že se nemůžete v rámci týmu na výsledné odpovědi shodnout, zaznamenejte to do odpovědního formuláře.

8.3 Diskuze

- Mimo diskuze v týmech je možná taktéž diskuze mezi týmy.
- Tuto diskuzi iniciuje a řídí výhradně pouze moderátor (a to i neplánovaně podle průběhu cvičení).

8.4 Závěrečný debrief a vyhodnocení

- Po uplynutí stanoveného programu a času bude cvičení ukončeno.
- Moderátor ve spolupráci s hodnotitelem cvičení vyhodnotí.

V dohodnutém termínu bude cvičení za přítomnosti všech týmů shrnuto a účastníci budou seznámeni s výsledky.

9 Osnova výuky

Výuka je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

A - Teoretická část

Před realizací cvičení je nezbytné ujistit se, že témata řešená v praktické části jsou pro žáky známá, pochopená a srozumitelná. Pokud jsou identifikovány oblasti, které nejsou součástí standardního vzdělávání, je nutné je před realizací cvičení probrat. Jedná se o zákonné normy/oblasti, které jsou uvedeny v Použité literatuře a v kontextu k řešeným úkolům v rámci cvičení.

Před realizací této praktické části TTX (Kontinuita činností 02) je nezbytné předchozí absolvování teoretické části Kontinuita činností 01.

Cvičení se týká smyšlené organizace, která **není povinnou osobou z pohledu ZoKB.**

Název smyšlené organizace:

Copy&Print s.r.o.

Postavení z pohledu zakotvení právnické osoby, ICT a ochrany informací:

Právní subjektivita, popis společnosti

- Společnost s ručením omezeným.
- Společnost byla založena v roce 2010.
- Primárním předmětem činnosti organizace je kopírování, skenování, tisk a distribuce materiálů v papírové a elektronické podobě. Objednávky od zákazníků jsou přijímány webovým formulářem, mailem, telefonicky a fyzicky na pobočkách. Administrativní pracovníci následně objednávky zadávají do IS **C&P_Ucto**. Dle zadáných objednávek jsou realizovány zakázky.
- Předmět podnikání registrovaný v OR:
 - Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona:
 - Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce.
 - Velkoobchod a maloobchod.
 - Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat.
 - Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení.

Vztah společnosti k problematice kybernetické bezpečnosti

- Společnost není povinnou osobou z pohledu ZoKB, nicméně jako rámec pro zajištění KB používá bezpečnostní opatření stanovená ZoKB.
- Společnost používá VyKB jako implementační/prováděcí manuál v rozsahu, který je pro společnost únosným a žádoucím.

ICT společnosti

- Společnost provozuje a je existenčně závislá na těchto informačních systémech:
 - **C&P_Ucto**
ERP IS – jedná se o informační systém poskytující komplexní služby v oblasti řízení společnosti, zejména pak účetnictví, skladové hospodářství, personalistiku, logistiku, atd.
 - **C&WEB**
IS zajišťující provoz webových služeb společnosti.
 - **C&P_CRM**
CRM IS – jedná se o obchodní informační systém.
 - **C&P_SP**
jedná se o portál pro sdílení informací a dat.
 - **C&P_Exchange**
jedná se o komunikační platformu zajišťující mail komunikaci.
- Pro zjednodušení je každý IS uvažován na samostatném dedikovaném HW. Tzn. 1 IS = 1 HW stroj.
- Serverovna je umístěna v suterénu sídla společnosti.

A-1 Kontinuita činností organizace – opakování

Business Continuity

Strategická a taktická způsobilost organizace být připraven a reagovat na incidenty a narušení činností organizace za účelem pokračování na předem stanovené přijatelné úrovni.

Objasnění pojmů

BC (Business Continuity)

- Kontinuita činností/podnikání organizace.

BCP (Business Continuity Plan)

- jedná se o soubor dokumentovaných procedur, které zahrnují všechny činnosti potřebné na zabezpečení nepřetržité dodávky klíčových služeb a produktů na požadované úrovni v případě výskytu incidentu nebo havárie,
- připravuje podmínky na realizaci DRP.

DRP (Disaster Recovery Plan)

- jasně dokumentovaný plán aktivit vedoucích k zajištění obnovy všech procesů a informačních systémů organizace,
- jeho součástí je i seznam zúčastněných osob včetně závislostí mezi nimi, tedy stavu nadřízenosti a podřízenosti.

BIA (Business Impact Analysis)

Analýza dopadu na podnikání (BIA) je proces určování kritičnosti obchodních aktivit a souvisejících požadavků na zdroje, aby byla zajištěna provozní odolnost a kontinuita činností během a po přerušení podnikání.

BIA kvantifikuje dopady přerušení na poskytování služeb, rizika pro poskytování služeb a cíle doby obnovy (RTO) a cíle bodů obnovy (RPO). Tyto požadavky na obnovu se pak používají k vývoji strategií, řešení a plánů.

Jak již název napovídá, BIA odhaduje nejen dopad ztráty kritického obchodního procesu z hlediska finančních nákladů, ale i z pohledu poškození pověsti, z pohledu na dopad dodržování předpisů atd.

RA - Risk Assessment

Posouzení rizik. V organizaci jsou identifikována nejkritičtější aktiva, hrozby a zranitelnosti, následně je stanovena míra rizika. Tak je pak hodnocena z hlediska přijatelnosti a jsou přijímána případná opatření pro snížení míry rizika na přijatelnou mez.

RPO – Recovery Point Objective – Cíl bodu obnovy činností

Na základě tohoto parametru je určen interval zálohování. Platí vztah $RPO < MTDL$

Čas nevědomí, neboli reakční čas je doba, po kterou se incident neřeší ať už z důvodu, že se o něm neví, či z jiného objektivního důvodu.

RTO – Recovery Time Objective – Cíl doby obnovy činností

Jedná se o čas nutný k obnově. Platí vztah $RTO < MTD$.

WRT – Workout Recovery Time

Čas nutný pro provedení kontrolních činností (konzistence dat, atd.) po obnově.

MTO/MTD – Maximum Tolerable Outage/Down Time

Maximální přípustný celkový čas odstávky.

SLA – Service Level Agreement

Úroveň poskytovaných služeb.

MRSL – Minimum Required Service Level – Minimální úroveň poskytovaných služeb

Ukazatel stanovující minimální úroveň poskytovaných služeb, při které je zajištěno dosažení cíle systému.

MTDL – Maximum Tolerable Data Loss
 Maximální přípustná ztráta dat.

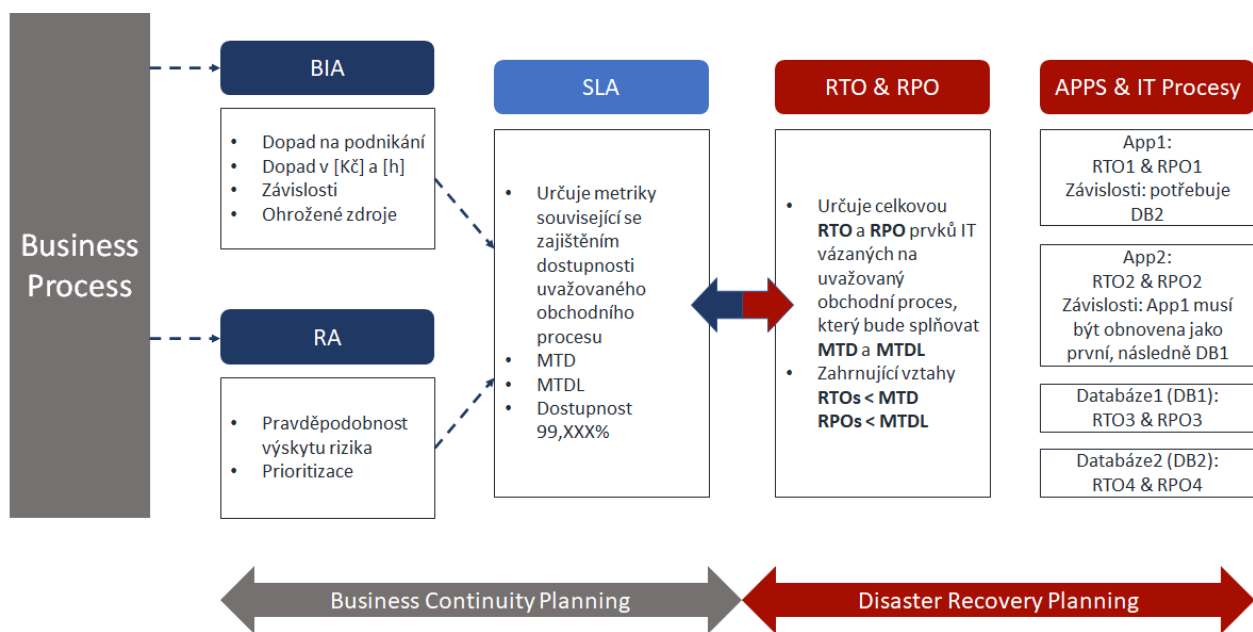
Kategorie kritičnosti

Kategorie kritičnosti se používají k určení kritických funkcí nebo procesů, které se s největší pravděpodobností stanou středem zájmu z hlediska kontinuity podnikání. Kritičnost daného procesu se může v průběhu času měnit, protože dopad tohoto procesu se zhoršuje, čím déle zůstává nedostupný.

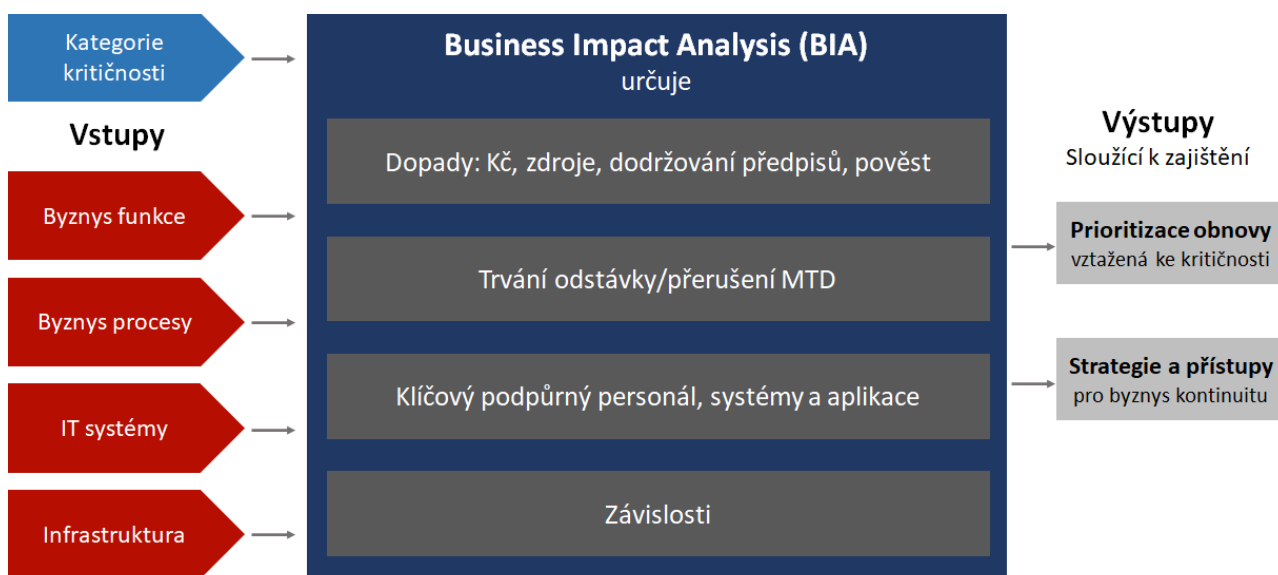
Proces

Soubor vzájemně souvisejících nebo vzájemně působících činností, které přeměňují vstupy na výstupy

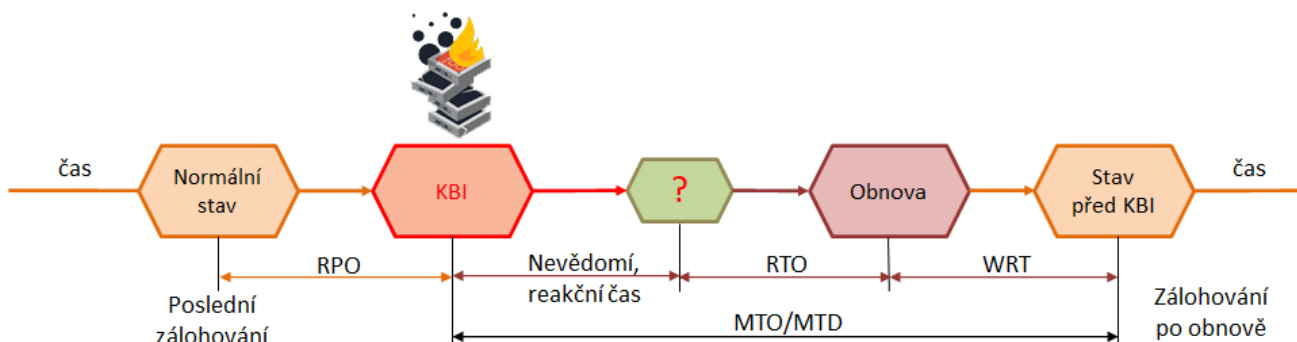
Vztah BCP a DRP

BIA proces (vstupy, zpracování, výstupy)

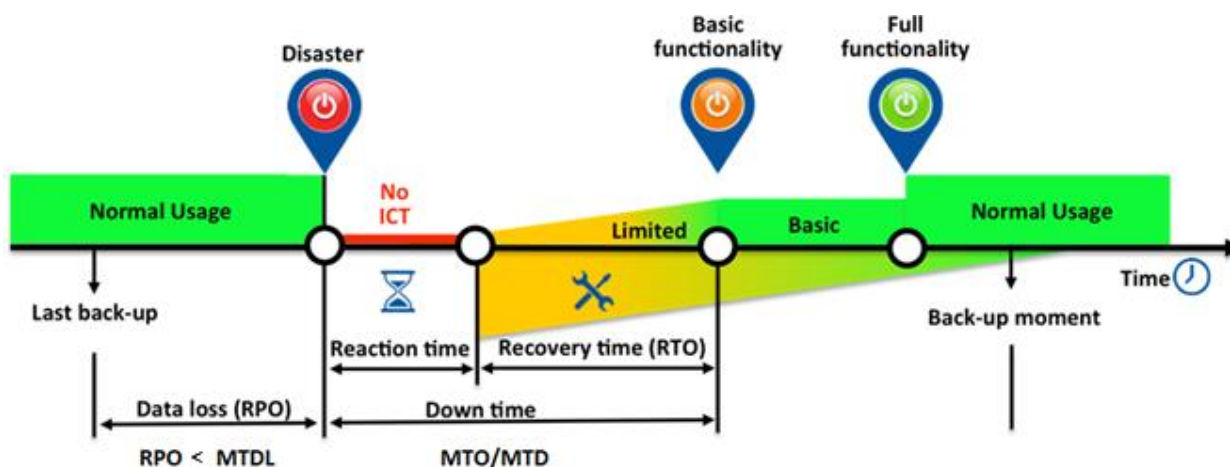
Parametry nezbytné pro zajištění kontinuity činností IS na časové ose

Platí že:

- $RPO < MTDL$
- $RTO < MTO/MTD$

Vyjádření limitované, minimální a standardní úrovně poskytování služeb

Pozn.: Zde je v RTO zahrnut i parametr WRT

Čas versus náklady

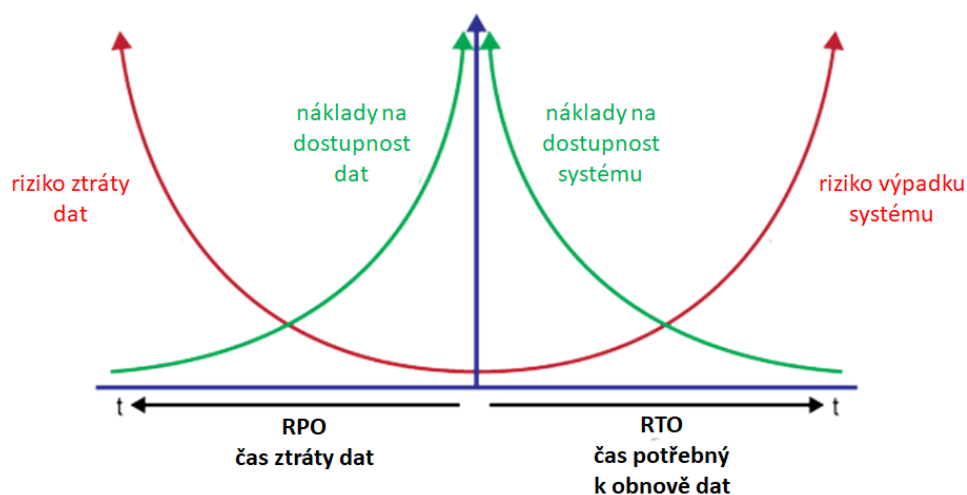
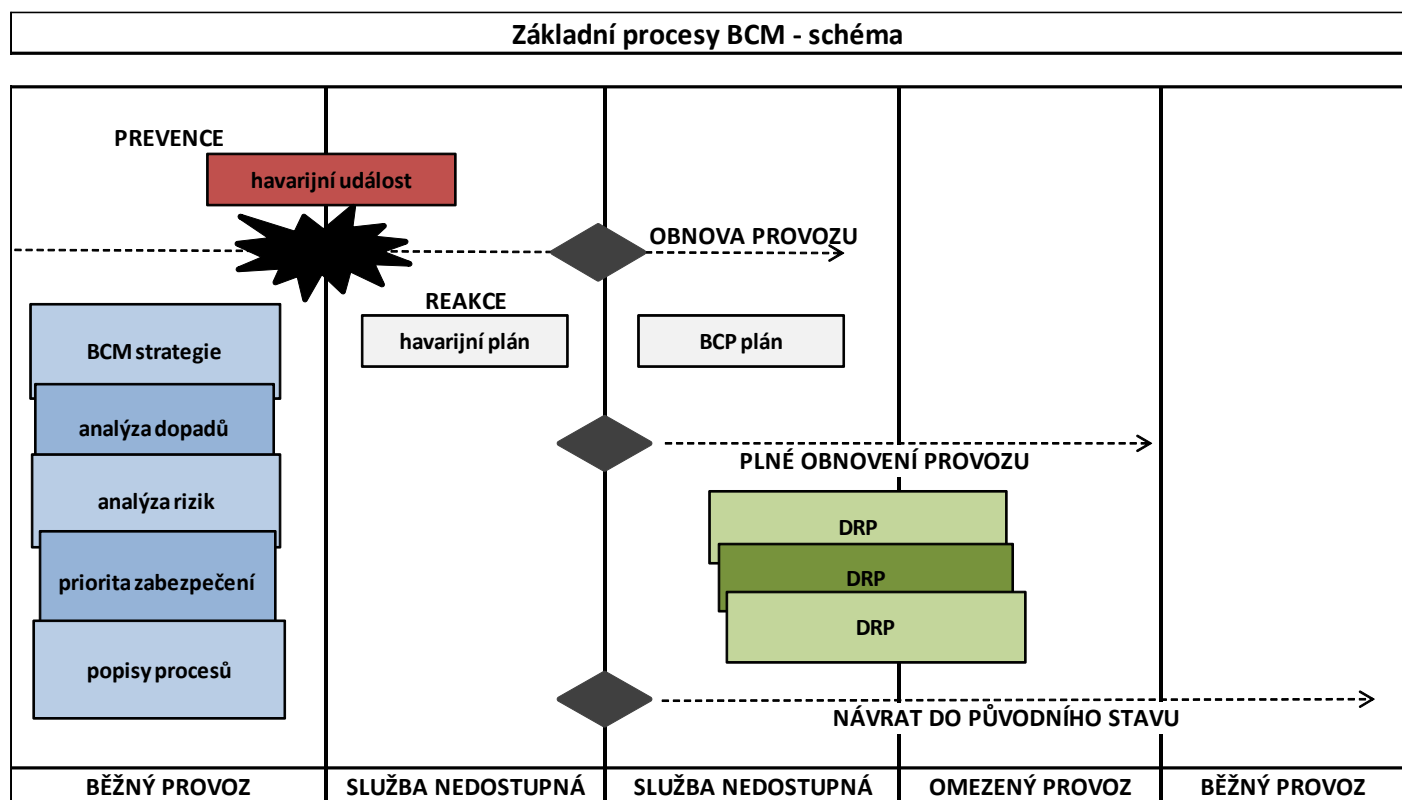

Schéma základních procesů BCM

Výňatek z ČSN EN ISO 22301-2020

Bezpečnost a odolnost — Systémy managementu kontinuity podnikání — Požadavky

Tento dokument specifikuje strukturu a požadavky pro implementaci a udržování systému managementu kontinuity podnikání (BCMS¹), jež organizace může nebo nemusí po narušení přijmout. BCMS rozvíjí kontinuitu podnikání přiměřeně velikosti a typu následků.

Výstupy udržování BCMS jsou formovány právními, správními, organizačními a průmyslovými požadavky organizace, poskytovanými produkty a službami, použitými procesy, velikostí a strukturou organizace a požadavky jejích zainteresovaných stran.

8.4.4.1 Organizace musí dokumentovat a udržovat plány a postupy kontinuity podnikání. Plány kontinuity podnikání musí poskytovat pokyny a informace, které pomáhají týmům reagovat na narušení a pomáhají organizaci s reakcí a zotavením.

8.4.4.2 Plány kontinuity podnikání musí souhrnně obsahovat

a) podrobnosti o opatřeních, která týmy podniknou,

tak aby

- 1) prioritní činnosti pokračovaly nebo byly obnoveny v předem stanovených časových rámcích;
- 2) sledovaly dopad narušení a reakce organizace na něj;
- b) odkaz na předem definovanou prahovou hodnotu (hodnoty) a postup pro aktivaci reakce;
- c) postup umožňující dodávku produktů a služeb v dohodnuté kapacitě;
- d) podrobnosti o řízení bezprostředních následků narušení a uložení povinností s ohledem na
 - 1) prospěch jednotlivců;
 - 2) prevenci další ztráty nebo nedostupnost prioritních činností;
 - 3) dopad na životní prostředí.

8.4.4.3 Každý plán musí zahrnovat

- a) účel, rozsah a cíle;
- b) role a odpovědnosti týmu, který bude plán implementovat;
- c) opatření k implementování řešení;
- d) podpůrné informace potřebné pro aktivaci (včetně aktivačních kritérií), provozování, koordinaci a komunikaci opatření týmu;
- e) interní a externí vzájemné závislosti;
- f) požadavky na zdroje;
- g) požadavky na reporting;
- h) proces odstavení.

Každý plán musí být v případě potřeby použitelný a dostupný v jakémkoli čase a na jakémkoli místě.

¹ BCMS – Business Continuity Management System – Systém řízení kontinuity činností

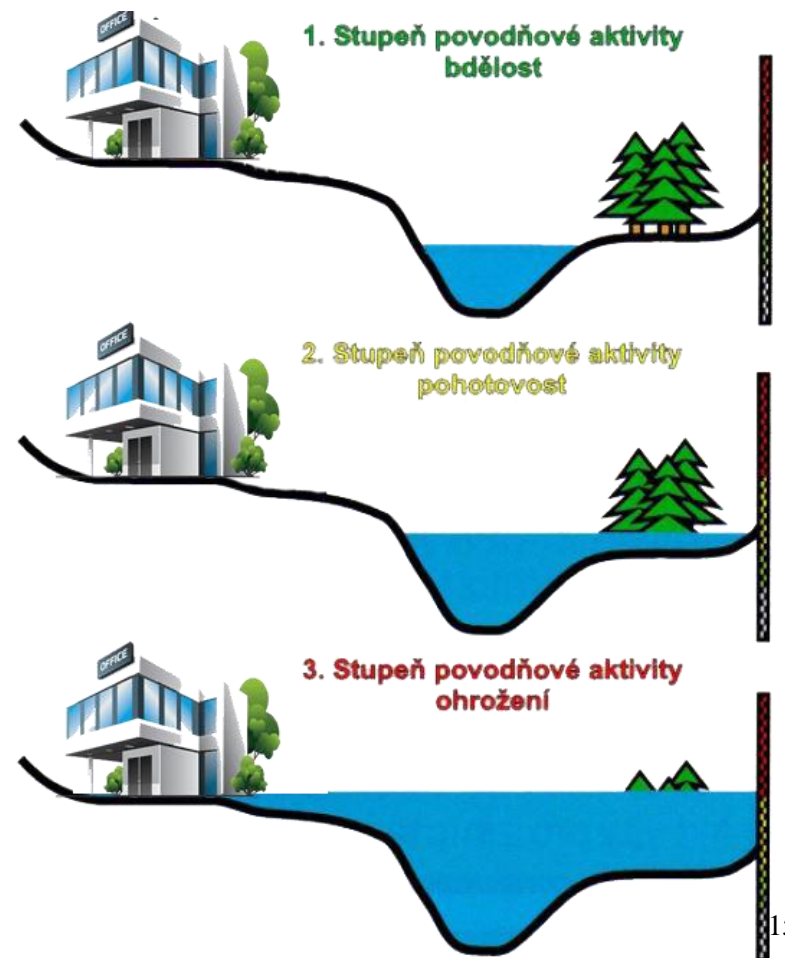
B - Praktická část

Přívalový dešť ohrožující technologie společnosti Copy&Print s.r.o.

Popis událostí a činností:

- V březnu se spustily vytrvalé přívalové deště, které způsobily v kombinaci s jarním táním zvyšování hladiny přílehlého vodního toku blízko společnosti.
- Po dvou týdnech neustávajících přívalových dešťů byl vyhlášen druhý povodňový stupeň.
- V rámci vnitřních pravidel společnosti byli uvedeni do stavu pohotovosti odpovědní pracovníci.
- Ve vnitřních pravidlech společnosti je uvedeno, že pokud voda kulminuje nad druhý povodňový stupeň a meteorologická předpověď nepredikuje, že deště ustanou během následujících dvou dnů, musí společnost aktivovat BCP v souvislosti s touto mimořádnou situací.
- Protože meteorologická předpověď nepredikuje pozitivní změnu počasí a tím pádem zastavení kulminace vody a stabilizaci situace s postupným vývojem směřujícím k opadu vody a zrušení druhého povodňového stupně, společnost je nucena aktivovat příslušný BCP.

I. BDĚLOST	<ul style="list-style-type: none"> - nastává při nebezpečí povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí - při 1. SPA ještě nedochází k vyběžení toku a jeho rozlivům, a tedy ani k hmotným škodám na majetku
II. POHOTOVOST	<ul style="list-style-type: none"> - vyhláší jej příslušný povodňový orgán, když nebezpečí povodně přerůstá v povodeň a v době povodně, kdy však ještě nedochází k větším rozlivům - při 2. SPA již dochází k prvním rozlivům, které však nepáchají větší škody na majetku (většinou jen zaplavení příbřežních luk a porostů)
III. OHROŽENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vyhláší příslušný povodňový orgán v době povodně při bezprostředním nebezpečí nebo při vzniku větších škod, ohrožení majetku a životů v záplavovém území - při 3. SPA dochází k zaplavení měst a obcí, a proto se provádějí zabezpečovací či záchranné práce

Pozn.: V DRP plánech společnosti je stanoveno, že proces řízeného vypínání IS a ICT (**shut down** procedura) trvá 45 minut, proces řízeného zapínání IS a ICT (**start** procedura) trvá 60 minut. Kontrola funkčnosti IS a ICT trvá 30 minut.
Pokud dojde k neřízenému ukončení činnosti IS a ICT, hrozí porušení integrity dat společnosti na diskových úložištích.

- V souladu s DRP bude aktivována „**shut down**“ procedura - budou odstaveny IS a vypnuty ICT.
- ICT a ostatní související technologie budou demontovány, naloženy a přesunuty do záložní lokality.
- V záložní lokalitě budou ICT a související technologie nainstalovány a napojeny na silovou a datovou síť.
- Bude iniciována „**start**“ procedura.
- Po provedení „start“ procedury budou provedeny testy funkčnosti.
- V souladu s plánem BCP pracovník odpovědný za SRŽBI bude informovat vedení společnosti o přeložení a běhu IS a ICT v náhradní/záložní lokalitě.

Součástí řešení bude určit časovou osu a zdali jsou plány BCP a DRP účinné, případně jestli je nebo není nutné přikročit k jejich modifikaci včetně odůvodnění.

10 INPUT 1 BCMS - opakování

10.1 Pojmy z oblasti BCMS

10.1.1 Popište níže uvedené zkratky – anglický název a český ekvivalent

Čas na zpracování odpovědi: 20‘

- BC
Business Continuity - Kontinuita činností/podnikání organizace.
- BCMS
Business Continuity Management System – Systém řízení kontinuity činností.
- BCP
Business Continuity Plan – Plán kontinuity činností.
- DRP
Disaster Recovery Plan – Plán obnovy činností.
- BIA
Business Impact Analysis – Analýza dopadu na podnikání.
- RA
Risk Assessment – Posouzení rizik.
- RPO
Recovery Point Objective – Cíl bodu obnovy činností.
- RTO
Recovery Time Objective - Cíl doby obnovy činností.
- WRT
Workout Recovery Time – Čas kontrolních činností po obnově.
- MTO/MTD
Maximum Tolerable Outage/Maximum Tolerable Downtime – Přípustný maximální čas odstávky.
- SLA
Service Level Agreement – Úroveň poskytovaných služeb.
- MRSL
Minimum Required Service Level – Minimální úroveň poskytovaných služeb.
- MTDL
Maximum Tolerable Data Loss – Maximální přípustná ztráta dat.

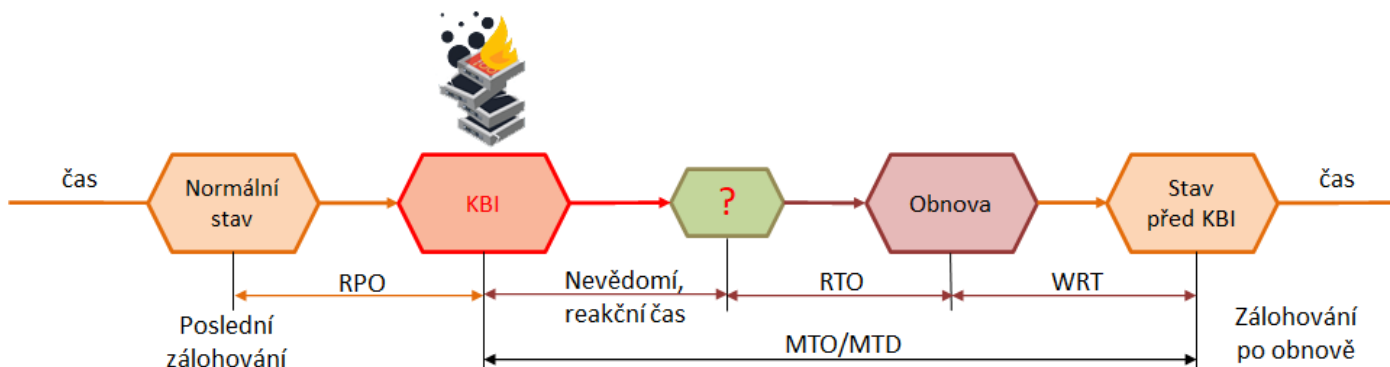
10.1.2 Popište význam BIA

Čas na zpracování odpovědi: 10'

BIA kvantifikuje dopady přerušení na poskytování služeb, rizika pro poskytování služeb a cíle doby obnovy (RTO) a cíle bodů obnovy (RPO). Tyto požadavky na obnovu se pak používají k vývoji strategií, řešení a plánů.

10.1.3 Na níže uvedené ose doplňte příslušné parametry

Čas na zpracování odpovědi: 15'

10.1.4 Uveďte a zdůvodněte vztah parametrů RPO – MTDL, RTO – MTD

Čas na zpracování odpovědi: 10'

$RPO < MTDL$

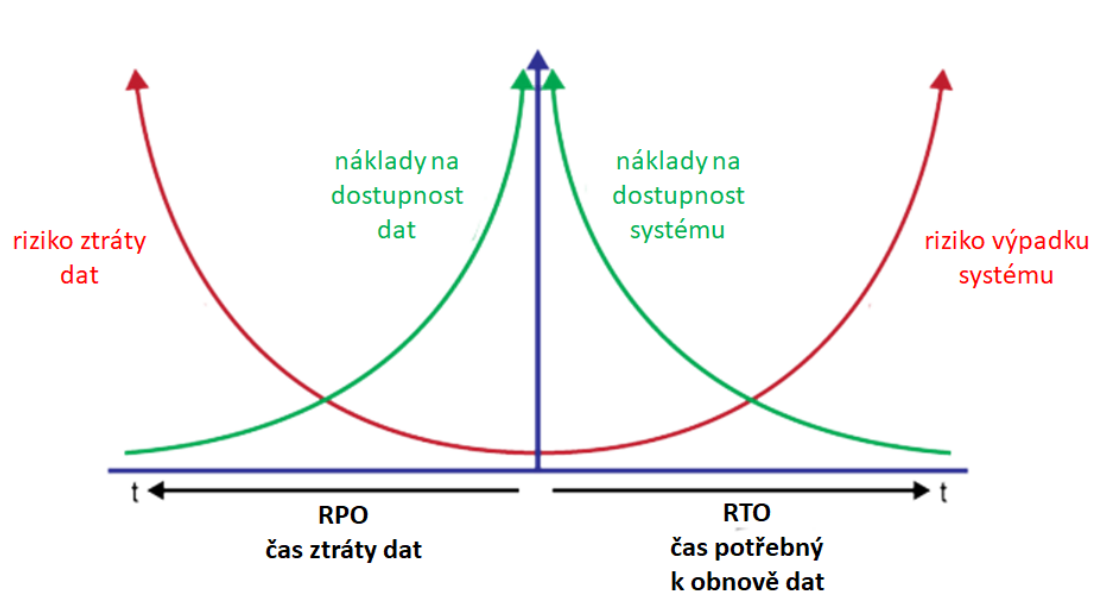
Cíl bodu obnovy činností nesmí zahrnout delší čas, než je maximální přípustná ztráta dat (časově).

$RTO < MTD$

Cíl doby obnovy činností nesmí zahrnout vyšší čas nežli přípustná doba odstávky.

10.1.5 Graficky vyjádřete vztah RPO a nákladů na dostupnost dat, s uvedením rizika ztráty dat a RTO a nákladů na dostupnost systému s uvedením rizik výpadku systému

Čas na zpracování odpovědi: 10'

11 INPUT 2 Reakce na navozenou situaci

11.1 Sestavte časový průběh událostí dle Přílohy č. 1 pro případ, že je krizový plán spuštěn ve 22:00h

Čas na zpracování odpovědi: 15'

Časový sled událostí:

Činnost	Doba	Čas
1. Svolání krizového štábu společnosti	3	01:00
2. Provedení shut down procedury a dalších činností	2	03:00
3. Zahájení přípravy a iniciace spuštění záložní lokality	8	11:00
4. Obnovení provozu technologií a ICT	1	12:00
5. Zahájení ostrého provozu v záložní lokalitě	0,5	12:30

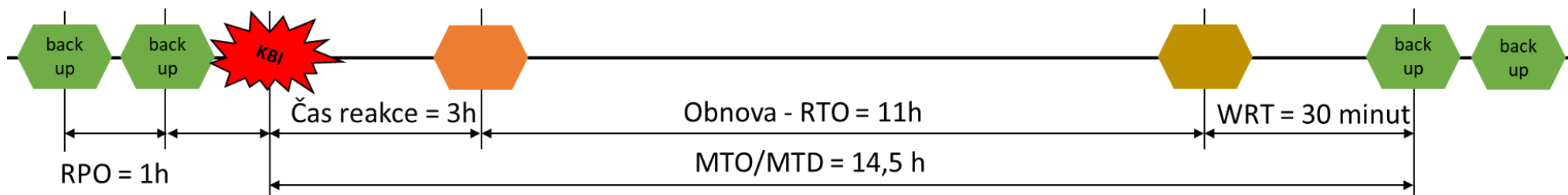
Celkový čas realizace činností je dle scénáře: 14,5h.

Provoz společnosti v záložní lokalitě bude obnoven ve 12:30h následujícího dne.

11.2 Podle předchozí BCP tabulky popište časovou osu níže

- Bod obnovy byl stanoven na 1h.

Čas na zpracování odpovědi: 15'

12 INPUT 3 – DRP plány

12.1 V rámci diskuze zkuste v hrubých rysech rozpracovat jednotlivé DRP, které mají být součástí diskutovaného BCP.

Čas na zpracování odpovědi: 30‘

Shrnutí a závěr

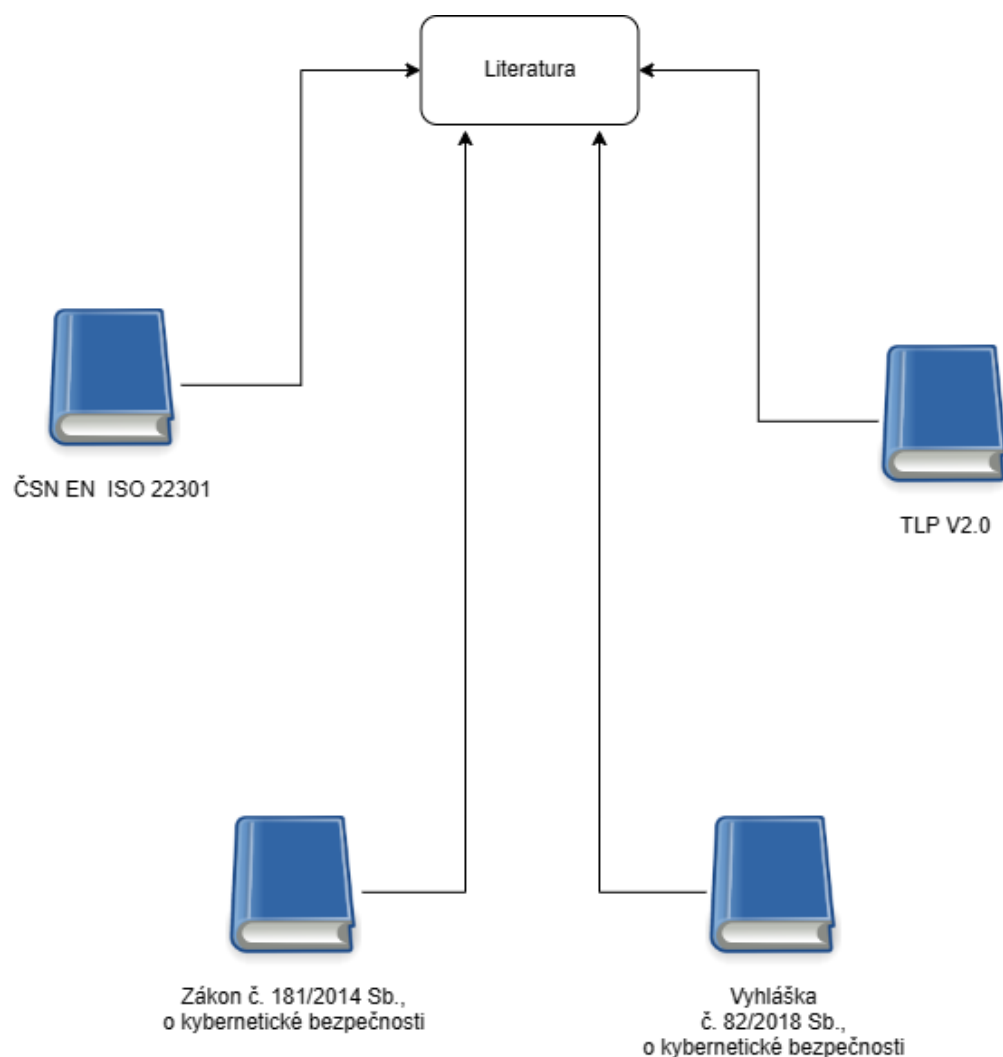
Po absolvování tohoto cvičení budou studenti schopni:

- Pochopit pojmy a vztahy v rámci BCMS.
- Implementovat BCP na konkrétní navozenou situaci.
- Prakticky ověřit, že pro každou právnickou osobu je nezbytné z pohledu jejího fungování zajištění jak provozních/technologických, tak i procesních aspektů s vazbou na lidský faktor, ale také i zajištění bezpečnostní vrstvy ve smyslu zajištění informační a kybernetické bezpečnosti a kontinuity byznysu.

Příloha č. 1 Plán kontinuity činností (BCP)

PLÁN KONTINUITY ČINNOSTÍ (BCP)		
Hrozba	Přítalová povodeň	
Nebezpečí	Zničení serverovny, ztráta dat.	
Pravděpodobnost vzniku	střední	
OPATŘENÍ		
Prevence		
1. Zajištění záložní serverovny ve vhodné náhradní lokalitě.☒ 2. Nasmlouvání záložní lokality. 3. Realizace záloh jednotlivých IS dle BIA.☒ 4. V případě vzniku mimořádné události převedení provozu IS a ICT do alternativní (záložní) lokality.		
Činnosti v případě aktivace zdroje hrozby		
Scénář pokrývá nejhorší variantu, kdy bude nutné opustit budovu společnosti, ve které je uložena serverovna. V rámci testování i v průběhu ostrého nasazení plánu protipovodňového opatření musí být veškeré činnosti obnovy dokumentovány, aby mohly být zde uvedené postupy obnovy případně aktualizovány nebo upřesněny – provádí určený člen týmu.		Doba trvání
1. Svolání krizového štábu společnosti - Svolání krizového týmu IT. - Postup dle povodňového plánu společnosti. - Rozhodnutí o aktivaci záložní lokality.		3 h
2. Provedení shut down procedury a dalších činností - Řízené vypnutí IS a ICT dle plánu DRP - 45 minut. - Vypnutí UPS. - Uvedení jističů v rozvaděči serverovny do polohy "vypnuto". - Odpojení budovy od el. energie, plynu, zavření hlavního uzávěru vody. - Zajištění záloh dočasně uložených v serverovně dle DRP.		2 h
3. Zahájení přípravy a iniciace spuštění záložní lokality - Přesun ICT a souvisejících zařízení a technologií dle DRP do záložní lokality. - Přesun odpovědných osob do záložní lokality – pracovníci IT, a další členové. krizového týmu potřební pro zajištění chodu a nezbytných činností společnosti. - Aplikace dalších opatření dle DRP pro minimalizaci škod v původní lokalitě. - Evakuace zbytku osob. - Instalace ICT a souvisejících zařízení a technologií dle DRP.		8 h
4. Obnovení provozu technologií a ICT - Provedení start procedury dle DRP - 60 minut.		1 h
5. Zahájení ostrého provozu v záložní lokalitě - Ověření funkčnosti ICT a IS - 30 minut. - Informování vedení společnosti o obnovení dostupnosti IS a ICT v záložní lokalitě.		0,5 h
Konec (Celková doba trvání)		14,5 h
Doporučení pro méně závažný vývoj situace		
V případě, že se krizový štáb rozhodne neaktivovat záložní lokalitu, bude utlumena činnost organizace, budou podniknuta opatření pro minimalizaci škod (protipovodňová opatření), všechny osoby budou evakuovány.		
Další postup		
Mimořádná událost bude nadále monitorována. Po opadnutí povodně začnou likvidační práce a obnovení činností organizace v plném rozsahu.		

Seznam použitých zdrojů

Odkazy na použité zákonné předpisy:

Zákonné předpisy a standardy

- Zákony pro lidi
<https://www.zakonyprolidi.cz>
- Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-181>
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-205>
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-226>
- Zákon č. 205/2017 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění zákona č. 104/2017 Sb., a některé další zákony
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-205>

- Zákon č. 226/2022 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-226>
- Vyhláška č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat (vyhláška o kybernetické bezpečnosti)
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-82>
- ČSN EN ISO 22301 Bezpečnost a odolnost - Systémy managementu kontinuity podnikání - Požadavky

Úřad - NÚKIB

- Web Úřadu - NÚKIB: <https://www.nukib.cz/>
- Doporučení NÚKIB: <https://www.nukib.cz/cs/infoservis/doporuceni/>
- TLP: <https://www.nukib.cz/cs/infoservis/doporuceni/1862-doporuceni-k-pouzivani-protokolu-tlp-ke-sdileni-chranenych-informaci-2/>
- Podpůrné materiály:
 - <https://www.nukib.cz/cs/infoservis/dokumenty-a-publikace/podpurne-materialy/>
 - https://www.nukib.cz/download/publikace/podpurne_materialy/ZKB_blokove_schema.pdf
 - https://www.nukib.cz/download/publikace/podpurne_materialy/Schema_povinnosti.pdf
 - https://www.nukib.cz/download/publikace/podpurne_materialy/Schema_lhuty.pdf
 - https://www.nukib.cz/download/publikace/podpurne_materialy/Schema_rozhodovani_PZS_v2.1.pdf
 - https://www.nukib.cz/download/publikace/podpurne_materialy/Schema_PZS.pdf
 - https://www.nukib.cz/download/publikace/podpurne_materialy/Neprimerene-naklady_v2.1.pdf
- Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti: https://www.nukib.cz/download/publikace/podpurne_materialy/vykladovy_slovník_KB_3_vydani.pdf

EU

- **Typy právních aktů EU:** https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/types-eu-law_cs
- **CSA:** <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0881&from=CS>
- **NIS1:** <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L1148&from=cs>

Důvěrnost informací v souladu s TLP 2.0

Barva	Podmínky použití
TLP:RED	Informace nemůže být poskytnuta jiné osobě než té, které byla informace určena, nebudou-li výslovně stanoveny další osoby, kterým lze takovou informaci poskytnout. V případě, že příjemce považuje za důležité informaci poskytnout dalším subjektům, lze tak učinit pouze se souhlasem původce informace.
TLP:AMBER	Informace může být sdílena v rámci organizace, které byla informace poskytnuta. Dále může být poskytnuta pouze těm partnerům, kteří splňují need-to-know a jejichž informování je důležité pro vyřešení problému či hrozby uvedené v informaci. Jiným osobám, než výše uvedeným, nesmí být informace poskytnuta.
TLP:AMBER+STRICT	Informace je sdílena pouze s organizací.
TLP:GREEN	Informace může být sdílena v rámci organizace příjemce a případně také s dalšími partnerskými subjekty příjemce, avšak nikoli skrze veřejně dostupné kanály; příjemce musí při předání zajistit důvěrnost komunikace.
TLP:CLEAR	Informace může být dále poskytována a šířena bez omezení. Případné omezení na základě práva duševního vlastnictví původce a/nebo příjemce či třetích stran nejsou tímto ustanovením dotčena.

Příklady použití:

TLP:RED – Od zahraničních partnerů jsme získali informaci, že útočník má přístup do vaší sítě a plánuje spustit ransomware útok. Doporučujeme tedy provést následující protipatření...

TLP:AMBER – Z našich zjištění vyplývá, že je ve vaší síti používána zranitelná verze firewallu. Doporučujeme co nejdříve provést jeho aktualizaci. Tuto informaci můžete předat správci nebo dodavateli FW.

TLP:AMBER+STRICT – Z našich zjištění vyplývá, že je ve vaší síti používána zranitelná verze firewallu. Doporučujeme co nejdříve provést jeho aktualizaci. Tuto informaci je možné předat pouze v rozsahu vaší organizace.

TLP:GREEN – V České republice nyní probíhá phishing kampaň zaměřující se na zdravotnická zařízení, poučte své uživatele na možná rizika.

TLP:CLEAR – GovCERT.CZ za poslední rok řešil 126 incidentů, z toho 26 závažných.

Pro více informací o protokolu sledujte oficiální stránky FIRST: <https://www.first.org/tlp/>